

Een stukje geschiedenis

Vrouwen vechten voor hun plek in het notariaat

Het notariaat was tot begin twintigste eeuw een mannenwereld. In 1917 schreef notaris Libourel, later voorzitter van de Broederschap, nog dat ‘speciaal voor het notariaat, de man meer geschikt is dan de vrouw’. Dertig jaar later mocht Connie Bletz zich de eerste vrouwelijke notaris noemen.

TEKST Martijn Rip | BEELD Stadsarchief Amsterdam

Henrietta Christina Tadema was in 1911 de eerste vrouwelijke kandidaat-notaris. Haar benoeming zorgde voor een flinke discussie binnen de Broederschap der Candidaat-Notarissen. Veel leverde dat niet op: vrouwen konden weliswaar kandidaat-notaris worden, maar waarnemen of notaris worden, was niet toegestaan.

PREADVIES

De discussie werd in de zomer van 1917 voortgezet aan de hand van een preadvies: *Kan volgens de tegenwoordige wetgeving de vrouw tot notaris worden benoemd, en zoo neen, dient dan op wetswijziging te worden aangedrongen?* Betsy Bakker-Nort, zelf advocaat en procureur, schreef dat de Wet op het notarisambt geen verbod bevatte tegen het benoemen van een vrouw tot notaris. Een wetswijziging was volgens haar niet nodig, al zou het schrappen van enkele artikelen – bijvoorbeeld dat er een verklaring van mannelijke getuigen nodig was om goed zedelijk gedrag vast te kunnen stellen – wel wenselijk zijn.

Tegenover Bakker-Nort stond Philip Bernard Libourel. In het preadvies haalt hij een onderzoek aan waarin wordt gesteld dat mannen bij twijfel het wetboek raadplegen en vrouwen hun gevoel. Ook citeert hij een andere professor, die vrouwen voor een rechtsgeleerde studie ‘zeer wel geschikt acht’, maar die vrouwen niet een zelfstandige positie als advocaat toevertrouwt. ‘Zij kan als hulp en bijstand op een advocatenkantoor zeer bruikbaar zijn’. Libourel concludeert: ‘Wie op een wetswijziging aandringt, heeft blijkbaar een aard om zich behagelijk te gevoelen in een wespennest.’

VERTROUWEN

In de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw drongen vrouwelijke kandidaat-notarissen regelmatig bij de Eerste en Tweede Kamer aan op het openstellen van het notarisambt voor

vrouwen. De christelijke meerderheid hield dit echter tot na de Tweede Wereldoorlog tegen. In 1946 besloot het ministerie van Justitie dat vrouwen mochten solliciteren op vacante standplaatsen en dat ze ook waarnemingsbevoegd waren. Connie Bletz beet het spits af en werd op 7 februari 1947 tot notaris benoemd. Daarvoor was zij al twintig jaar kandidaat-

notaris op een kantoor in Amsterdam. *De Tijd* publiceerde een interview met haar, waarin ze vertelde over het belang van haar benoeming. ‘Ik acht dit in het belang voor de vrouwenbeweging in Nederland in het algemeen en voor de vele vrouwelijke kandidaat-notarissen, die nu ook kans hebben benoemd te worden.’ Volgens Bletz zijn vrouwelijke cliënten vooral bij de boedelpraktijk gebaat bij een vrouwelijke notaris. ‘Bij zaken als erfenissen, testament, huwelijksbezit en dergelijke, die de intimiteiten van het leven raken, vertrouwen vrouwen zich graag toe aan een vrouw. Een notaris, dat brengt den aard van het beroep nu eenmaal mee, is dikwijls de raadsman, de vertrouwensman. In dit geval dus de vertrouwensvrouw!’

VOORBEELD

Lang kon Bletz niet van haar functie genieten. Enkele weken na haar benoeming moest zij door ziekte haar werkzaamheden staken. Op 17 augustus 1947 overleed zij aan de gevolgen van kanker. In het *Algemeen Handelsblad* werd zij de volgende dag geroemd om haar inzet voor de vrouwenbeweging. ‘Zij was door haar warme, levendige persoonlijkheid, haar bijzonder maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel en haar onvermoeide plichtsbetrachting een steun en een voorbeeld voor vele Nederlandse vrouwen.’

Vele vrouwen zouden Bletz in het notarisambt volgen. Desondanks is de minderheid van de notarissen nog altijd vrouw (25 procent). Bij kandidaat-notarissen is dat andersom. Twee derde van de kandidaten is vrouw. ■

JUBILEUMPROGRAMMA

Onder het motto ‘Notaris, met recht het mooiste beroep!’ worden dit jaar tal van bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd. Het voorlopige programma ziet er als volgt uit:

3 juli	ALV + Jubileumevent (ochtend)
	KNB/WPNR-congres (middag)
September	Studentenchallenge
18-22 september	50+Beurs
5 oktober	Jaarcongres met feest
	Presentatie Jubileumboek
3 november	Publieksactie ‘Uit & thuis bij de notaris’
8 november	Kandidatensymposium
19 november	Oud-notarissendag

Houd de website 175jaarknb.nl in de gaten voor nieuws, acties en de actuele stand van zaken. Ideeën of meedenken? Mail naar jubileum@knb.nl.